

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1122/2024
19.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Гордане Којић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Бјелетића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Пироту К.бр. 8/23 од 06.03.2024. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 296/2024 од 14.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 19.11.2024. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Бјелетића поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Пироту К.бр. 8/23 од 06.03.2024. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 296/2024 од 14.05.2024. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се исти у преосталом делу одбацује.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пироту К.бр. 8/23 од 06.03.2024. године окривљени АА, поред окривљеног ББ, оглашен је кривим због извршења кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 2 године и 6 месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 03.11.2021. године до 16.11.2021. године. Према окривљеном АА изречена је мера безбедности одузимање предмета и одлучено је о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 296/2024 од 14.05.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Вишег суда у Пироту К.бр. 8/23 од 06.03.2024. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Милош Бјелетић у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног АА ослободи од оптужбе или исте укине у односу на овог окривљеног и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је у седници већа, коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцена навода изнетих у захтеву, нашао:

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног АА означава битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се пресуда заснива на евиденцији остварене телефонске комуникације, базних станица или извршење лоцирања места са којег се обављала комуникација за листинг броја телефона 067/... за период од 20.10.2021. године до 02.11.2021. године, обзиром да је наведена комуникација прибављена пре доношења наредбе судије за претходни поступак Вишег суда у Пироту Кпп.Пов2 бр. 125/22 од 20.10.2022. године. Према наводима захтева дописом Полицијској управи Пирот од 17.10.2022. године Више јавно тужилаштво у Пироту КТИ бр. 36/21 (три дана пре доношења наредбе суда и два дана пре подношења предлога суду) је тражило прибављање евиденције остварене телефонске комуникације, коришћења базних станица или извршење лоцирања места са кога се обавља комуникација.

По оцени Врховног суда, неосновани су наводи браниоца окривљеног у овом делу.

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП је прописано да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка.

Ставом 3. истог члана је прописано да по налогу судије за претходни поступак, а на предлог јавног тужиоца, полиција може у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана прибавити евиденцију остварене телефонске комуникације, коришћених базних станица или извршити лоцирање места са којег се обавља комуникација, док је ставом 4. истог члана прописано да о предузимању мера и радњи из става 2. и 3. тог члана, полиција одмах, а најкасније у року од 24 часа након предузимања обавештава јавног тужиоца.

Из списка предмета произлази да се Наредба судије за претходни поступак Вишег суда у Пироту Кпп.Пов2 бр. 125/22 од 20.10.2022. године односи на број телефона који је одузет од окривљеног АА и то за период од 20.10. до 02.11.2021. године, да се Виши јавни тужилац у Пироту дописом обратио Полицијској управи у Пироту 17.10.2022. године ради прибављања наведене евиденције, при чему је и судија за претходни поступак дао налог – наредбу Кпп.Пов2 бр. 125/2022 од 20.10.2022. године да се прибави наведена евиденција, након чега је евиденција телефонских комуникација и прибављена и достављена суду, а након издавања наредбе од стране судије за претходни поступак. На основу извештаја МУП-а ДП ПУ Пирот – Одељење криминалистичке полиције од 20.10.2022. године је утврђено да је ПУ Пирот поступио по Наредби Вишег суда у Пироту Кпп.Пов2 бр. 125/22 од 20.10.2022. године и да су прибавили податке остварене телефонске комуникације, коришћења базне станице и лоцирања места са којег се обавља комуникација.

Имајући у виду наведене законске одредбе и стање у списима предмета, по оцени Врховног суда, извештај листинга са евиденцијом телефонске комуникације, коришћених базних станица и места са којих је обављена комуникација броја 067/... који припада окривљеном АА, прибављен је у свему у складу са одредбама члана 286. став 3. ЗКП. Како се, у конкретном случају, не ради о доказу прибављеном супротно одредбама ЗКП, већ о доказу прибављеном применом одредбе члана 286. став 3. ЗКП, то су наводи захтева да се ради о незаконитом доказу, оцењени као неосновани.

Уједно Врховни суд указује да чињеница да је претходно ПУ Пирот 17. октобра иницирало прибављање ове евиденције, те да је ВЈТ у Пироту дописом Полицијској управи од 17.10.2022. године тражило прибављање евиденције не утиче на законитост прибављања овог доказа, имајући у виду стање у списима предмета, односно чињеницу да је исти прибављен на основу Наредбе судије за претходни поступак Вишег суда у Пироту Кпп.Пов2 бр. 125/2022 од 20.10.2022.

Образлажући битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног АА наводи да се ни Наредба судије за претходни поступак Вишег суда у Пироту Кпп.Пов2 бр. 120/21 од 02.11.2021. године не може користити у овом поступку у односу на окривљеног АА, јер се иста односила на окривљеног ББ.

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је Наредбом Вишег суда у Пироту Кпп.Пов2 бр. 120/21 од 01.11.2021. године (бранилац погрешно означава датум наредбе – 02.11.2021. године) се односи на два ИМЕИ броја и прибављање листинга за те ИМЕИ бројеве за период од 15.08.2021. до 10.09.2021. године, а не на неког конкретног окривљеног, односно не конкретно на окривљеног ББ, како бранилац то наводи. Такође, из списка предмета произлази да садржина евиденције остварене телефонске комуникације за тај период је и прибављена по овој наредби, али се правноснажна пресуда не заснива на том доказу. Наиме, време извршења кривичног дела је 01.11.2021. године за који је период је изведена као доказ евиденција прибављена на основу Наредбе судије за претходни поступак Вишег суда у Пироту Кпп.Пов2 бр. 125/22 од 20.10.2022. године.

Сходно изнетом, односно да евиденција остварене телефонске комуникације на основу Наредбе Вишег суда у Пироту Кпп.Пов2 бр. 120/21 од 01.11.2021. године није ни изведена као доказ и на њој није ни заснована побијана пресуда, те имајући у виду да на наведеном доказу није засновано чињенично стање већ су нижестепени судови чињенично стање утврдили на основу других доказа, Врховни суд налази да није ни учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП због које би било нужно укидање правноснажних пресуда. Наиме, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП постоји у ситуацији када се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог Законика не може заснивати.

Образлажући даље повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног наводи да су незаконити докази и записници о испитивању сведока пред Вишим јавним тужилаштвом у Пироту дана 02.11.2021. године и то малолетних лица-ВВ и ГГ, обојица из Авганистана, а који су пред Вишим јавним тужиоцем испитани супротно одредбама члана 300. став 1. и 6. ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА Врховни суд такође оцењује као неосноване.

Одредбом члана 300. став 1. ЗКП је прописано да је јавни тужилац дужан да браниоцу осумњиченог упутити позви да присуствује саслушању осумњиченог, односно да осумњиченом и његовом браниоцу упутити позив, а оштећеног обавести о времену и месту испитивања сведока или вештака.

Из списка предмета произлази да су малолетни сведоци испитани пред Вишим јавним тужиоцем у Пироту на записницима Ктр 360/21 оба од 02.11.2021. године и то у 10,10 и 11,20 часова. Такође, из списка произлази да је окривљеном АА решењем ВЈТ Пирот од 03.11.2021. године постављен бранилац по службеној дужности адвокат Тијана Лилић односно да је иста постављена дан након испитивања ова два малолетна сведока. Сходно члану 74. став 1. тачка 2) ЗКП којим је прописано да осумњичени мора имати браниоца ако се поступак води због дела за које је прописана казна затвора од 8 година или тежа – од првог саслушања, а осумњичени АА је саслушан пред ВЈТ 03.11.2021. године и то у присуству изабраниог браниоца адвоката Милоша Бјелетића.

Имајући у виду наведено, адвокат који је окривљеном АА постављен по службеној дужности – Тијана Костић није ни могла бити обавештена о испитивању наведених сведока 02.11.2021. године, јер је иста решењем постављена тек 03.11.2021. године. При томе, окривљени АА је дана 02.11.2021. године у 18,35 часова примио наредбу за претрес стана, а решење о задржавању донето је у односу на овог окривљеног 03.11.2021. године и рачуна му се од 03.11.2021. године у 5,10 часова. Дана 03.11.2021. године је донета наредба о спровођењу истраге и истог дана је окривљени АА и ухапшен, из којих разлога није ни могао бити обавештен о испитивању сведока, као ни његов бранилац.

Имајући у виду све наведено, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује да су записници о саслушању сведока - малолетних лица из Авганистана прибављени супротно члану 300. ЗКП, а имајући у виду пре свега

чињеницу да се одредбе члана 300. ЗКП односе на присуство доказним радњама у истрази, а да је наредба о спровођењу истраге донета 03.11.2021. године, односно два дана након испитивања сведока (у предистражном поступку).

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

У преосталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Наиме, образлажући повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац наводи да су искази малолетних ВВ и ГГ дати противно одредбама Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, обзиром да процесна способност малолетних сведока – оштећених није оцењена сагласно закону и правилима струке. У вези са изнетим бранилац цитира одредбе члана 152. став 1. и 2. као и члана 150. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица.

Међутим, изнети наводи захтева за заштиту законитости нису били предмет оцене Врховног суда у овом поступку, а имајући у виду да наведени сведоци нису оштећени у смислу Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, нити се ради о повреди закона на штету окривљеног.

У преосталом делу захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП износећи сопствене чињеничне закључке другачије од оних утврђених побијаним пресудама везано пре свега за кривицу окривљеног ББ, и у вези са изнетим износећи детаљну анализу пре свега одбране другоокривљеног ББ, али и саслушаних сведока, као и материјалних доказа у списима предмета, износећи сопствено виђење критичног догађаја, а како је то бранилац ближе определио у захтеву за заштиту законитости под тачком три.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП, таксативно су набројане повреде закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом, а које представљају разлоге због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку, у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 440. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Бјелетића, у овом делу оценио као недозвољен.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног означава и повреде закона из члана 441. став 3. и 4. ЗКП, а које повреде су законом дозвољени разлози за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца. Међутим, наводи захтева браниоца окривљеног не садрже објашњење у чему се конкретно повреде закона из члана 441. став 3. и 4 ЗКП састоје, односно не образлаже се на који начин су нижестепени судови правноснажним пресудама учинили означене повреде закона.

Сходно изнетом, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу који се односи на повреде закона из члана 441. став 3. и 4. ЗКП нема законом прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења разлога за подношење захтева за заштиту законитости, а што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП подразумева опредељење повреде због које се захтев подноси, али и образложење у чему се те повреде конкретно састоје.

Са свега изложеног, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП и одредаба члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић